

مطالعه ساختار بافت شناسی قسمتهای مختلف کبد در ماهیان قزل آلالی رنگین کمان پرورشی

۱. هومن رحمتی هولاسو ۲. رضا صیرفی ۳. غلامرضا نجفی ۳. عارف هوشیاری

۱. دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه ۲. گروه آناتومی و بافت شناسی دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه

۳. موسسه واکسن و سرم سازی رازی واحد مرند

پست الکترونیکی مسئول مقاله: hoomanrahmati_h@yahoo.com

کبد یکی از غدد مربوط به دستگاه گوارش بوده که دارای وظایف متعدد از جمله تولید صفرا است. هدف از این مطالعه بررسی ساختار بافت شناسی کبد در ماهیان قزل آلالی رنگین کمان پرورشی است تا بتوان با شناخت دقیق از ساختار نرمال کبد موارد پاتولوژیک را بخوبی تشخیص داد. در این مطالعه از ۶ ماهی با وزن متوسط 255 ± 5 گرم استفاده شد. از قسمتهای مختلف کبد نمونه هایی به ابعاد $0/5$ سانتیمتر برداشته و در فرمالین ۱۰ در صد نمکی به مدت ۳ روز قرار داده تا فیکس شوند. بعد از طی مراحل پاساژ بافتی، قالب گیری، برش توسط میکروتوم 7 (میکرو متری) و رنگ آمیزی توسط هماتوکسیلین - انوزین بافت کبد در زیر میکروسکوپ نوری مورد بررسی قرار گرفت. در این مطالعه مشخص شد که در ماهیان قزل آلا کبد توسط کپسولی از جنس بافت همبند نسبتاً سستی پوشیده شده که در سطح خارجی آن یک ردیف سلول سنگفرشی ساده تا مکعبی ساده وجود داشت. در پارانشیم کبد سلولهای هیاتوسیت با هسته کروی و اوکرماتین وجود داشت که سلولهای هیاتوسیت بخصوص سلولهای نزدیک به کپسول حاوی تعداد متعددی واکوئول روشن بودند که نشان دهنده قطرات چربی بود. ورید مرکزی و سینوزوئیدهای کبدی مشخصی در کبد مشاهده شد. در دیواره سینوزوئیدها سلولهایی با هسته مثلثی بنام کوپفر مشاهده شدند. در فضای پرتال مجاری صفراوی با اپیتلیوم مکعبی تا استوانه ای ساده و ورید و شریان کبدی دیده شد. در این مطالعه مشخص گردید که ساختار بافت شناسی کبد در قزل آلالی رنگین کمان همانند ساختار بافت شناسی کبد در ماهیان دیگر بود. اما برعکس پستانداران هیاتوسیت ها در دو ردیف در اطراف سینوزوئیدها قرار گرفته بودند.

کلمات کلیدی: قزل آلالی رنگین کمان، بافت شناسی، کبد